

De mens als schepper naast God

Voorganger: Ds. Jurjen Zeilstra
Regenboogkerk Hilversum

Schriftlezing: Exodus 31

Inleiding

Er staat in de bijbel niet één, maar een heel aantal scheppingsverhalen. Het eerste gaat over de zeven dagen. Het tweede gaat over een tuin, over bewerken en bewaren. Maar ook in Psalm 8, Psalm 104, Job 38 en in Exodus kun je scheppingsverhalen lezen. Een heel bijzonder scheppingsverhaal is het bouwen van de tabernakel, Exodus 31. Gaven van mensen zijn bestemd om mooie dingen te maken en de schepping zelf te weerspiegelen. Dat is vandaag niet anders dan toen, heel lang geleden.
Thema: De mens als schepper naast God.

Prediking

Gemeente van Christus,

‘wat z’n ogen zien, kunnen z’n handen maken!’ Kent u die uitdrukking? En belangrijker waarschijnlijk, kent u iemand waar dat op slaat? Ik hoor zelf helaas niet thuis bij die begenadigden. Ik zit meer in de categorie ‘Help, mijn man is klusser.’ Ik doe mijn best, maar het blijft meestal een gedoe en als het echt niet lukt en ik boor een gaatje en de halve muur komt naar beneden, wordt het al gauw gevloek en getier. Het spijt me. Maar wat is het fijn dat er ook mensen onder ons zijn die echt handig zijn en creatief. Die hebben altijd direct het juiste boortje te pakken en een bijpassend plugje. En als ze dan ook nog bereid zijn om belangeloos een ander in klusnood bij te staan, is het helemaal een zegen.

Ook voor de artistiekelingen onder ons ben ik heel dankbaar. Wat een prachtige exposities hebben we niet gehad in onze kerk. Het aantal is sinds de opening in 2001 de honderd al ver overstegen. Het werk van Bob Pestman, speciaal gemaakt voor onze kerk in 2008, mag in deze tijd opnieuw de wanden van onze Regenboogkerk versieren. Dat is een bijzonder gebouw, waarin het licht van boven de hoofdrol speelt. Er is ruimte onder de regenboog en wat is het een zegen dat wij elkaar hier vandaag letterlijk, wat de mensen thuis betreft, helaas figuurlijk, aan het begin van dit nieuwe seizoen mogen ontmoeten. Laten we hopen, bidden en geloven, dat het niet al te lang meer zal duren dat dit opnieuw spontaan en zonder intekenen of angst voor besmetting, zal kunnen.

En ik ben nog altijd ongelofelijk blij met de inrichting van ons liturgisch centrum, en de aandachtswand waar wij onze gestorvenen gedenken en waar de namen van de pas gedoopten mogen prijken. Muziek, hoort er ook bij: het orgel, de piano, de andere instrumenten. Juist vandaag mogen we weer genieten van muziek speciaal gemaakt voor het thema schepping de komende maanden in onze kerk.

In het bijbelverhaal dat we hebben gelezen wordt een scheppingsverhaal verteld. Het bijzondere van Exodus 31 is dat hier het motief van de schepping wordt betrokken op de tent van de samenkomst, de tabernakel, dat wil zeggen op de liturgie die daar wordt voltrokken. Deze plaats is een plaats op aarde waar de heiligheid van de Schepper God mag worden gevierd. Onder de uiterlijke vormen van de eredienst, zo geloofde de Israëliet, zo gelooft de Jood, ging en gaat de heerlijkheid van de heilige Israëls, van God zelf, schuil. Onder de gedaante van voorwerpen, priesterkleding, woorden, muziek, vormen en handelingen, wordt Gods aanwezigheid waarneembaar. God is immers niet de schepper van een lang vervlogen verleden, hij is de Schepper hier en nu, de heilige, die betekenis geeft aan de dagen van de mensen, ja die hen met zijn adem tot leven roept.

Het is voor het oude Israël een zaak van leven of dood. Dat wordt uitgedrukt wanneer de dood verbonden wordt aan het schenden van de heiligheid van de sabbat, Gods rustdag en daarom een rustdag ook voor de mensen. 'Een zondagse steek houdt geen week,' bezwoer mij een van onze inmiddels gestorven zusters. Dit staat ver van ons af. Op zondag werken is bij ons geen doodzonde en we hebben allerlei andere dingen te doen waar ze in het oude Israël nog nooit van hadden gehoord, zoals sporten en uitgaan. Ook hebben velen van ons, die het nog hebben meegemaakt, niet zulke fijne herinneringen aan een afgedwongen zondagsrust. En toch... Wie altijd maar doorholt en alles volplant neemt in de eerste plaats zichzelf iets kostbaars af. En dat is meer dan recreatie, al klinkt dat oprecht en letterlijk heel goed. In de schepping van Exodus 31 gaat het over ontvankelijkheid en gewaarwording van het heilige, de presentie van God zelf te midden van mensen.

Maar de mens als schepper naast God, kan dat wel? Is het niet vreemd dat Besaleël en Oholiab door God worden uitgekozen omwille van hun vaardigheden en dat Besaleël ontwerpen mag maken? God had in de voorafgaande hoofdstukken aan Mozes gedetailleerde instructies gegeven naar hemels ontwerp.¹ Ik zie het als een prachtige beeldspraak van mensen met bijzondere gaven, die door God worden bemoedigd en geïnspireerd. Gods heiligheid betekent dus niet dat mensen worden uitgeschakeld, integendeel. Ook al zijn Besaleël en Oholiab en hun helpers feilbare mensen, zij zijn nodig om Gods heiligheid zichtbaar te maken, hoorbaar, tastbaar, ruikbaar, voelbaar met de handen en het hart.

Zo wil deze God worden gekend. En dat is vandaag niet anders, dan 2500 jaar geleden, of misschien nog wel langer. Wij allemaal mogen onszelf zien als schepper naast God, voorzien van een opdracht dagelijks invulling te geven aan vorm en inhoud van het leven. Daar is een ritme aan verbonden, het ritme van de schepping, het zijn nog altijd: de zeven dagen van de week. Om ons te herinneren aan het onvanzelfsprekende, het fascinerende van het geheimenis van het leven zelf, is daar die zevende dag, die rustdag die een toerustingdag kan zijn, wanneer je ervoor open staat. Iedere zondag ga ik opnieuw in God geloven, wanneer ik jullie ontmoet.

We weten allemaal, dat dit gebeuren onderdruk staat. Niet alleen van corona, maar ook vanwege de drukte van de samenleving en de crisis in de overdracht van het geloof. Maar laat je niet ontmoedigen. De waarden aan het Godsgeheim verbonden, vragen ook nu nog indringend om vertaling in het dagelijks leven. We hebben gelezen:

Nadat de Heer dit alles op de Sinai tegen Mozes had gezegd, gaf hij hem de twee platen van het verbond, de stenen platen, door Gods vinger beschreven.²

---

¹ Aantekening bij Exodus 31,4. *Leidsche Vertaling*, Leiden 1906, 161.

² Exodus 31,18.

Met deze woorden kun je twee kanten op. Iedere godsdienst heeft een harde, een scherpe, een mensen vernederende kant. Maar het is ook waar dat er een andere kant is. Dat is een opbouwende, een bemoedigende, een inspirerende kant. Het komt erop aan die kant actief te zoeken en je daarin te wortelen. Dat is wat Jezus heeft gedaan. Als er harde woorden vallen wanneer Jezus door Schriftgeleerden en farizeeërs wordt geconfronteerd met een vrouw, die is betrappt op overspel, zegt hij niets, maar schrijft hij met zijn vinger in het zand.

En dit zeiden zij, Hem verzoekende,
opdat zij iets hadden, om Hem te beschuldigen.
Maar Jezus, nederbukkende,
schreef met den vinger in de aarde.³

Jezus weet heel goed dat woorden in steen vernietigend kunnen worden uitgelegd en toegepast. Maar hij beseft dat dit het doel niet is van God met zijn schepping.

Jezus schreef met Zijn vinger in het zand.⁴
Hij bukte Zich en schreef in 't zand, wij weten
niet wat Hij schreef, Hij was het zelf vergeten,
verzonken in de woorden van Zijn hand.

De schriftgeleerden, die Hem aan de tand
hadden gevoeld over een vrouw, van hete
hartstochten naar een andere man bezeten,
de schriftgeleerden stonden aan de kant.

Zondig niet meer, zei Hij, ik oordeel niet.
Ga heen en luister, luister naar het lied.
En Hij stond recht. De woorden lieten los
van hun figuur en brandden in de blos
waarmee zij heenging, als een kind zo licht.
Zo geestelijk schreef Jezus Zijn gedicht.

De heiligheid van de hemel komt op de aarde aan het licht.
Amen.

Uitzending en zegen

Wij mogen ons rijk gezegend voelen, want wij zijn werkelijk scheppers naast God, ieder met zijn op haar eigen gaven. Laten we niet aarzelen en deze vrijmoedig inbrengen, in onze leefomgeving, in onze kerk, dit komende seizoen en alle dagen van ons leven en in lief en leed blijft het waar: Gods onmetelijke zegen zal met ons zijn.

De genade van onze Heer Jezus Christus,
de liefde van God,
de verbondenheid met de heilige Geest,
is met jullie allen.

³ Johannes 8,6. Staten Vertaling 1637. Troon der heerlijkheid, van ouds verheven, plaats van ons heiligdom, hope Israëls, Here, allen die u verlaten, zullen beschaamd worden; wie afwijken, zullen in de aarde geschreven worden, omdat zij de bron van levend water, de Here, verlieten. Vgl. Jeremia 17, 12-13. Vertaling NBG 1951.

⁴ 'En Jezus schreef in 't zand' Gerrit Achterberg, *Verzamelde gedichten*.